

Stávať sa nástrojom milosrdenstva

„Som milovaný, teda existujem; bolo mi odpustené, teda sa rodím do nového života; bolo mi prejavené milosrdenstvo, teda sa stávam nástrojom milosrdenstva.“¹

„Máme byť nástrojmi milosrdenstva, pretože sme ho dostali od Boha ako prví.“²

Každý deň si nanovo musíme pripomínať, ako mi bolo prejavené Pánovo milosrdenstvo! Boh mi prvý vychádza v ústrety, prvý ma miluje, prijíma, odpúšťa. Neustále pamätanie na to, čo Boh urobil pre mňa a z lásky ku mne ma uschopňuje a dáva silu konať tak ako on – milosrdne!

Dnes, keď slávime sviatok sv. Martina, patróna našej spišskej diecézy, počuli sme v evanjeliu o poslednom súde (Mt 25, 31- 46). Božie slovo nás chce upriamiť na to, ako bude vyzeráť tento súd. Už len pri tomto slove: súd, sa chvejeme a možno aj bojíme kedy to príde. Božie slovo je vždy slovom pravdy, lásky a nádeje, a teda aj týmto slovom Pán nás nechce ochromiť strachom, ale naopak chce, aby sme sa na toto stretnutie s ním, čo najlepšie pripravili už dnes. Ak žijeme prítomnú chvíľu v prijímaní a dávaní lásky, náš život bude prinášať dobré ovocie. Naše dnešné rozhodnutia nám pripravujú náš zajtrajšok. Prizrime sa, v piatich bodoch evanjeliu, ktoré je svetlom pre náš dnešný deň ale aj celý život:

1. Súd, ktorým nás Kráľ bude raz súdiť – je taký akým my súdime iných. Boh neurobí nič mimoriadne iba skonštatuje to, čo sme robili. Prečíta to, čo sme do knihy života slobodne napísali. Čiže, kto je tu tak naozaj sudcom? Je ním každý z nás – pre seba.

2. Obsahom súdu bude to, čo sme urobili alebo neurobili našim bližným. Ježiš sa identifikuje, stotožňuje s každým bratom, sestrou, tým najmenším. Prijat' ho, alebo neprijat' znamená byť, alebo nebyť spaseným. Každý z nás bude teda súdený na základe lásky k malým a slabým. A teda, nie až po smrti budeme súdení ale tento súd prebieha už tu, teraz v našom každodennom živote, v našich vzťahoch. Už tu žijeme našu večnosť. Tí, postavení po ľavici nikoho nezabili, neokradli... ale ani neprejavili lásku. Nestačí povedať: Som v poriadku: nikoho som nezabil, neokradol... Skôr opýtať sa: Miloval som? Ako som miloval?

3. Láskou akou milujeme bližných, milujeme Boha: sme synovia, keď žijeme ako bratia. Láska je iba jedna, máme iba jedno srdce ktorým milujeme aj Boha aj bližných. A milujeme iba v takej miere v akej lásku od Boha prijímame. Srdce funguje na princípe systoly a diastoly. Naša schopnosť milovať našich bližných je lakmusový papierikom, teplomerom nášho vzťahu s Bohom, nášho čerpania lásky z Božieho srdca. Nie my sme prameňom, zdrojom lásky, ale Boh, a teda nakoľko objímam Boha, nakoľko som schopná objat' bližného. Prikázanie lásky môžeme žiť len vtedy, keď objavíme a prijímame, že sme milovaní!

4. Kráľ v 34. verši hovorí: Poďte požehnaní môjho Otca. To je rozsudok. Spása znamená prísť k Ježišovi, aby sme mali účasť na Otcovom požehnaní. Syn je podobný Otcovi, naše skutky lásky nás robia podobnými Otcovi. Je krásne, že náš Boh si pamätá. A čo si pamätá? – všetky naše skutky lásky, malé gesta našej každodennosti. Nebude nám zabudnutý ani jeden pohár vody! Nebude nám zabudnuté ani to najmenšie, najnepatrnejšie dobro, vykonané aj v skrytosti, bez potlesku a povšimnutia iných.

¹ Misericordia et misera, 16

² Por. Misericordes vultus, 14

5. V 41. Verši počujeme: Chod'ťe odo mňa preč, vy zlorečení. Rozsudok je spojený s trestom. Spása znamená prísť ku Kristovi, zavrnutie znamená odlúčenie od Ježiša, v prítomnej chvíli nášho každodenného života sa rozhodujeme či chceme byť s Ježišom, alebo nechceme s ním byť. Pozor: Boh nezlorečí ani nezavrhuje! On nás všetkých v Ježišovi požehnáva. Zlorečenie a stratu požehnanie si pripravujeme sami. Každý kto sa vzd'áľuje od brata, odmieta brata – vzd'áľuje sa od požehnanie, odmieta požehnanie.

Toto evanjelium je napísané pre nás, aby sme sa neuspokojili s volaním: „Pane, Pane!“, ale aby sme plnili Božiu vôľu. Otec je láska a milosrdenstvo: jeho synom, dcérou, je ten, kto miluje ako on. Prikázanie lásky je cesta života, kto odmieta život vstupuje do smrti.³

„Nemôžeme ujsť pred Pánovými slovami, veď na základe nich budeme súdení: či sme dali jesť hladnému a piť smädnému. Či sme prichýlili pocestného a zaodeli nahého. Či sme si našli čas, aby sme navštívili chorého alebo väzňa (por. Mt 25, 31 – 45). Rovnako sa nás opýtajú, či sme pomohli odstrániť pochybnosti, ktoré sú často zdrojom strachu a osamelosti; či sme boli nablízku tým, ktorí sú osamelí a smutní; či sme odpustili tým, ktorí nás urazili, a či sme odmietli každú nevráživosť a nenávisť, ktoré vedú k násiliu; či sme boli trpezliví podľa vzoru Boha, ktorý má s nami takú veľkú trpezlivosť; a konečne, či sme zverovali v modlitbe Pánovi svojich bratov a sestry. V každom z týchto „najmenších“ je prítomný sám Kristus. Jeho telo sa stáva znova viditeľným, ako telo zmučené, doráňané, bičované, vyhladnuté, na úteku... aby sme ho spoznali, dotýkali sa ho a starali sa oň. Nezabudnime na slová sv. Jána z Kríža: „Na súmraku života budeme súdení z lásky.“⁴

Prizrime sa teraz konkrétne spiritualite bl. Matky Márie Celesty a tomu, čo skrze ňu nám Boh podaroval pre náš rast v láske, pre naše dozrievanie vo svätosti, v stávaní sa nástrojmi milosrdenstva pre iných. Boh skrze ňu podaroval našej reholi 9 Regúl, ktoré hovoria o Ježišovi a jeho živote v nás. Tieto reguly sú pozvaním pre redemptorku, aby dovolila Ježišovi žiť život lásky, chudoby, čistoty, poslušnosti, modlitby, pokory...

Chceme vám poodhaliť našu prvú regulu, ktorá konkrétne hovorí, ako má vyzerat' naša láska. Keď sa Boh nám prihovára, je vždy konkrétny, nechce aby sme žili v ilúzii, ale v pravde. Bez milosrdenstva nepochopíme ani život bl. Márie Celesty ani našu redemptoristickú spiritualitu. Na prvom stretnutí priateľov bla. Márie Celesty sme hovorili, že Boh ju nám dal za našu matku a priateľku, je naším dobrodincom, lebo nás vedie ku Kristovi. Ale nepochopíme cestu ktorou nás chce viesť, nepochopíme to podstatné v jej živote bez prehojnej Božej milosrdnej lásky, ktorá sa rozliala v jej živote a chce sa vyliat' aj na nás. Boh chce každého z nás zahrnúť svojím milosrdenstvom, svojou láskou, chce žiť nielen s nami, chce žiť v nás svoj život lásky, chce byť milosrdný v nás, aby tí, s ktorými sa stretávame stretli skrze nás Jeho!

Prizrime sa teraz našej prvej regule. Prv ako nám Boh povie ako máme milovať – a krúti sa nám z toho hlava, možno dvíha sa nám tlak, alebo si už pripravujeme výhovorky, prečo to nie je možné a teda, nech to Boh ani od nás nežiada ☺... hovorí - On sám o tom ako nás miluje. Ako nám On preukazuje lásku a milosrdenstvo! Toto je podstatné! Prv ako začneme merať a vážiť našu lásku, naše zrnká lásky, máme postaviť do stredu nášho života JEHO LÁSKU! Nikdy nesmieme začínať od našej lásky, ale od jeho lásky. Inak nám hrozí, že zhasneme rýchlejšie ako slama. Ak budeme budovať dom nášho života na sebe, svojich schopnostiach, čnostiach, veľkorysosti, ... budeme budovať na piesku. Iba Boh je skala a preto náš život musíme oprieť a postaviť na ňom!!!

³ Por. S. Fausti: Nad evanjeliom podľa Matúša, s. 546- 550

⁴ Misericordes vultus, 15

Prvá regula má názov: Jednota a vzájomná láska. Tvoria ju dve časti. V prvej hovorí Boh ako nám on prejavil a prejavuje lásku, druhá časť je konkrétnym pozvaním pre nás, aké „tvary“ má mať naša láska.

Zostúpil som z neba, aby som sa vám podaroval celý, aby som dal môj život nielen za mojich priateľov ale aj nepriateľov, aby som oslávil môjho Otca a aby som vás spasil.

Takto som múdrosťou môjho rozumu ľudskému umu rozjasnil a zjavil večné pravdy, zahalené tmou hriechu. Dal som ľuďom moju pamäť, aby pamätali na moje odveké činy milosrdenstva, ktoré som vykonal pre moje rozumné stvorenia. Dal som moju vôľu, lebo som vás miloval takou istou láskou, akou milujem môjho nebeského Otca a položil som môj vlastný život za vašu večnú spásu.

Toto je moje nové prikázanie, aby ste sa navzájom milovali, ako som ja miloval vás.

Všimnime si slovesá použité v tomto texte. Ako Boh koná, ako koná vo vzťahu ku mne? „Boh vie, že my jeho stvorenia, potrebujeme Boha, a že žijeme z jeho dobroty, ktorú si nemôžeme vynútiť, ani sami zadovážiť. Vie, že potrebujeme milosrdenstvo a že z jeho milosrdenstva sa učíme, že aj my máme byť milosrdnými, a tak podobnými Bohu. Žijeme vďaka vzťahu, z toho, že sme obdarovaní. Stále budeme potrebovať dar dobroty, dar odpustenia, a z neho sa vždy budeme učiť tento dar máme ďalej odovzdávať. Potrebujeme Boha, a keď toto uznáme, vychádzajúc z Božej dobroty sami začíname byť dobrí.“⁵

Až keď sme si istí jeho láskou, vedomí jeho požehnania, sme schopní správne počuť aj druhú časť tejto reguly. Sme schopní nielen správne počuť, ale aj uskutočňovať toto slovo. Ako premostenie z jednej časti do druhej je tu Božie slovo – Ježišov príkaz lásky. A tu sa hneď môžeme „prevrátiť“. Ako chápať to, že Ježiš nám prikazuje milovať, prikazuje to mne a môjmu blížnemu, prikazuje nám milovať sa navzájom. Možno lásku prikázať?

Na pomoc nám prichádza Benedikt XVI vo svojej encyklike Boh je láska: „Boh nás miloval ako prvý a ako prvý nás miluje aj naďalej, preto my môžeme odpovedať na jeho lásku našou láskou. Boh nám neprikazuje pocit, ktorý by sme si nemohli vyvolať vo svojom vnútri sami. Miluje nás, dáva nám vidieť a zakúšať svoju lásku a ako odpoveď na toto Božie prvenstvo môže aj v nás vytrysknúť láska.“⁶ Lásku možno prikázať, lebo nám bola najskôr darovaná.⁷

Láska k blížnemu v tom zmysle, ako ju hlása Biblia, Ježiš, je možná. Táto láska tkvie v tom, že ja milujem - v Bohu a s Bohom - aj človeka, ktorý mi nie je príjemný, alebo ktorého ani nepoznám. To sa môže uskutočniť, len ak vychádzame zo stretnutia s Bohom. Tak sa naučím pozeráť na každého človeka nielen svojimi očami a svojimi citmi, ale aj z perspektívy Ježiša Krista. Jeho priateľ je aj mojím priateľom. Za vonkajším výzorom druhého vidím jeho vnútornú túžbu po gestách lásky, pozornosti. Pozerám sa Kristovými očami a môžem druhému dať viac, než sú len najnevyhnutnejšie veci: môžem mu darovať láskavý pohľad, ktorý potrebuje. Tu jasne badať nevyhnutnú súvislosť medzi láskou k Bohu a láskou k blížnemu, o ktorej s takou naliehavosťou hovorí Prvý Jánov list. Ak kontakt s Bohom v mojom živote úplne chýba, môžem v druhom človeku vždy vidieť len druhého a nedokážem v ňom spoznať Boží obraz. Alebo ak v mojom živote úplne vynechám pozornosť voči blížnemu, budem chcieť byť len „zbožný“ a plniť si „svoje náboženské povinnosti“, vytratí sa aj môj vzťah k Bohu. Vtedy je takýto vzťah iba korektný, ale bez lásky. Len moja ochota ísť v ústrety blížnemu a prejavíť mu lásku ma robí citlivým aj voči Bohu. Len služba blížnemu otvára moje oči, aby som videl, čo pre mňa robí Boh a ako ma miluje!

⁵Benedikt XVI. , Ježiš Nazaretský, s. 78

⁶Benedikt XVI, Deus caritas est 17

⁷Benedikt XVI, Deus caritas est 14

Láska k Bohu a láska k blížnemu sú nerozlučné, sú jediným prikázanim. Obe však žijú z vlúdnej lásky Boha, ktorý nás miloval ako prvý. Tak už nejde o prikázanie, uložené zvonku, ktoré nám predpisuje nemožné, ale o skúsenosť lásky, darovanej zvnútra, ktorá si zo svojej povahy vyžaduje, aby sa šírila ďalej. Láska rastie prostredníctvom lásky. Láska je božská, lebo prichádza od Boha, spája nás s Bohom a prostredníctvom tohto zjednocujúceho procesu nás premieňa na spoločné „my“, ktoré prekonáva naše rozdelenia a zjednocuje nás, aby nakoniec bol Boh „všetko vo všetkom“ (1 Kor 15, 28).⁸

Až potom, ako sme sa postavili pred Boha a prijali jeho milosrdnú lásku, dovolili mu, aby nás uzdravil z tvrdosti nášho srdca a stretli sa s jeho pohľadom, až potom sme schopní pochopiť, prijať a žiť druhú časť reguly, ktorá hovorí o mojom zmýšľaní, slovách a postojoch voči tým, ktorých vidíme – voči našim blížnym. Až po stretnutí sa so živým Bohom, naše oči sú schopné správne vidieť – a vtedy vidíme v tvári našich blížnych (nie iba tých nám sympatických, nesympatických, príjemných alebo nepríjemných...) Ježišovu tvár, vidíme v nich našich bratov a sestry.

Ak sme skutočne zažili v našom živote dotyk Kristovej lásky, stretnutie so živým Bohom, ak sme mu uverili a odovzdali svoj život, nie je možné, aby v nás nerástla aj láska k našim bratom a sestrám, láska budí v nás lásku! Poznanie, že Boh sa nám celý daroval, daroval nám v Kristovi všetko, musí nás viesť k tomu, aby sme už nežili iba pre seba, ale pre neho a spolu s ním pre druhých.⁹

„Ježiš potvrdzuje, že milosrdenstvo nie je len spôsob, akým koná Otec, ale stáva sa kritériom na pochopenie, kto sú jeho skutoční synovia. Skrátka, sme povolani žiť milosrdenstvo, pretože najprv bolo milosrdenstvo preukázané voči nám. Odpustenie urážok sa stáva tým najjasnejším prejavom milosrdnej lásky a pre nás kresťanov je imperatívom, na ktorý nesmieme zabúdať. Aké ťažké sa zdá znova a znova odpúšťať! A predsa je odpustenie nástrojom, ktorý sme dostali do svojich krehkých rúk, aby sme dosiahli pokoj srdca. Zanechať nenávisť, hnev, násilie a pomstu je nevyhnutnou podmienkou šťastného života. Osvojme si teda Apoštolovu výzvu: „Slnko nech nezapadá nad vašim hnevom“ (Ef 4, 26). A predovšetkým počúvajte Ježišove slová, podľa ktorých je milosrdenstvo ideálom života a kritériom vierohodnosti našej viery: „Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnu milosrdenstvo“ (Mt 5, 7).¹⁰

*Toto je moje nové prikázanie, aby ste sa navzájom milovali, ako som ja miloval vás.*¹¹ Ako chápať že prikázanie milovať je novým prikázanim? V knihe levitikus 19, 18 je napísané: „Nepomsti sa a neprechovávaj hnev voči príslušníkom svojho ľudu, ale miluj svojho blížneho ako seba samého! Ja som Pán!“ Ak by sme sa sústredili na slovo „nové“ tak toto prikázanie nie je nové, lebo ono tu už bolo. Toto prikázanie je teda novým nie literou, ale milosťou. Je novým, pretože Ježiš vliat do našich srdc lásku skrze Ducha Svätého. Ide tu o vnútornú milosť Ducha Svätého! Sv. Pavol píše: Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali (Rim 5,5). Touto láskou nás Boh miluje a súčasne spôsobuje, že ňou milujeme jeho aj blížnych... Dalo by sa povedať, že žiť v milosti, podľa Nového zákona v Duchu Svätom, je žiť životom „zamilovaných“, zapálených láskou. Ak sme tou láskou zapálení, láska nás z vnútra ženie aby sme konali to, čo Boh chce, čo od nás žiada. A vtedy sme schopní naozaj milovať nie našou mierou ale mierou Ježiša Krista, lebo jeho Duch v nás miluje!¹²

Ak sme v našej láske veľmi ťažkopádni, ak sa musíme niekedy doslovne „zdierať z kože“ aby sme zo seba vypotili aspoň kvapku lásky, je to možno znak toho, že ešte sme sa neotvorili na Ducha Svätého, na jeho silu, lásku a milosť. To neznamená, že s Duchom Svätým odrazu pôjde všetko samo, ako po masle, ale

⁸ Benedikt XVI, Deus caritas est 18

⁹ Benedikt XVI, por. Deus caritas est 33

¹⁰ Misericordes vultus, 9

¹¹ Jn 15, 12

¹² Por. R. Cantalamessa: Život v Kristovi, s. 128- 132

budeme mať silu, radosť, odvahu, nebudeme znechutení, ubití, neustále depresívni, budeme schopní čeliť veľkým výzvam aj veľkým prekážkam. A to preto, že v našom srdci bude jeho láska. Ak nemáme lásku všetko sa stáva v našom živote veľmi ťažké až neznesiteľné! Naopak ak nás nesie jeho láska, prekonáme nie jedny Himaláje v našom živote!

Ježiš nám prikazuje milovať sa navzájom, je to teda naša povinnosť. Ako to ešte inak chápať? „Iba povinnosť milovať navždy ochraňuje lásku pred každou nepriaznivou zmenou.“¹³ Význam týchto slov je nasledujúci: Čím vrúcnejšie človek miluje, tým úzkostlivejšie pociťuje nebezpečenstvo, ktoré hrozí jeho láske zo strany jeho samotného; dobre vie, že je vrtkavý a že by ho jeho láska možno už zajtra mohla omrzieť. Vidí to jasne, a preto sa poistí, „pripúta“ sa k láske zákonom, čím svoj akt lásky, ktorý prebieha v čase, zakotví vo večnosti. To je presvedčivý dôvod na to, prečo nemáme mať strach urobiť z lásky povinnosť a zaviazat sa milovať navždy.

Povinnosť chráni lásku pred zúfalstvom, že nedokážeme milovať stále,¹⁴ že sme tak chvíľkoví, riadime sa často našimi citovými vzplanutiami, odhadzujú nás nepríjemní a nesympatickí ľudia, sme náchylní sami si určovať kto je a kto nie je hoden našej lásky, zranení nemáme ani najmenšiu chuť milovať, ba niekedy pociťujeme až odpor ... Vidíme, aký úžasný dar nám dal Ježiš, keď nám dal prikázanie milovať, a zároveň rozliat v našich srdciach lásku Ducha Svätého – milosť milovať ako miloval on!

Toto je moje nové prikázanie, aby ste sa navzájom milovali, ako som ja miloval vás. Podarujte preto vášmu blížnemu celú vašu dušu:

- *podarujte mu váš rozum, tým, že ho podnesiete do úrovne môjho milosrdenstva - v prospech blížneho tak, že ho nebudete nikdy posudzovať za akékoľvek zlo.*
- *Dajte mu vašu pamäť tým, že mu odpustíte z celého srdca a nebudete pamätať na obdržané urážky a že sa mu odmeníte za duchovné ako aj dočasné dobrodenia.*
- *Dáte mu vašu vôľu tým, že ho budete vrúcne milovať, že sa budete k nemu zachovávať tak, ako by ste chceli, aby sa iní správali k vám a že mu všemožne budete priať len to najlepšie.*

Z lásky ku mne dáte mu vaše srdce s jeho citmi, budete s ním spolucítiť v jeho zármutkoch, chorobách, v duchovných a telesných súženiach.

Nech sa vaše telo a vaše zmysly starajú o jeho dobro: vaše oči nech vidia jeho potreby, nech nikdy nepozorujú jeho nedostatky ani to, čo robí a nech ho v ničom nepodozrievajú; vaše uši nech počúvajú jeho trápenia; vaše ústa nech ho povzbudzujú v jeho zármutkoch a poučujú o večných pravdách v jeho nevedomosti, nech mu pomáhajú a zastávajú sa ho.

V podstate ide o to, aby ste – ak si to láska bude vyžadovať - vaše telo a váš život ochotne obetovali pre jeho večnú spásu. Tak ako som konal ja, tak čiňte aj vy. Nech je zvelebený Boh naveky! Amen.

Podme si rozmeniť na drobné tieto slová: (autorom komentára je z väčšej časti o. Majorano)

1. Podarujte (vášmu blížnemu) váš rozum, tým, že ho podnesiete do úrovne môjho milosrdenstva¹⁵ - v prospech blížneho tak, že ho nebudete nikdy posudzovať za akékoľvek zlo. Ide tu o to, aby sme obdarovali iných našim rozumom tak, aby všetko bolo na úžitok blížneho. A teda: sme pozvaní uvažovať v prospech blížneho a pozerat na neho milosrdným pohľadom Otca. Podľa Matky Celesty je to prvý dar,

¹³ S. Kierkegaard (R. Cantalamessa: Život v Kristovi, s. 135)

¹⁴ R. Cantalamessa: Život v Kristovi, s. 135- 136

¹⁵ Ide o zmenu vlastného zmýšľania skrze modlitbu

ktorý by sme mali podarovať blížnemu. Je dôležité, aby sme pamätali, že môžeme byť milosrdní len vtedy, ak naše myšlienky sú plné milosrdenstva.

Pripomeňme si podobenstvo o milosrdnom Otcovi márnoträtom synovi. Z Otcovho postoja voči synovi môžeme vydedukovať, že otec stále myslel na syna milosrdne. Len čo ho uzrel vracajúceho sa vedel, čo má urobiť: oslavovať jeho návrat. Vedel to preto, lebo milosrdne na neho myslel. Na rozdiel od staršieho brata, milosrdné myslenie mu dovoľuje na pohostinné srdce, schopné pripraviť oslavu. V celom Svätom písme, v SZ ako aj v NZ, ako refrén sa opakuje myšlienka, že Boh je Bohom pokoja, že jeho myslenie je plné milosrdenstva. Keď Matka Celesta hovorí, aby sme podarovali druhému náš rozum, zdôrazňuje dôležitosť neodsudzovania, teda chce nám poukázať na tento spôsob zmýšľania.

Ide o to, aby sme mysleli na to, čo pomôže druhému vzrastať. Mať nový spôsob zmýšľania - Kristov. To znamená taký, ktorý nás vedie k braniu na seba kríža. Naše zmýšľanie je správne, ak dochádzame k takejto konklúzii.

Pán nás pozýva, aby sme o iných zmýšľali milosrdne!

2. Dajte (vášmu blížnemu) vašu pamäť tým, že mu odpustíte z celého srdca a nebudete pamätať na obdržané urážky a že sa mu odmeníte za duchovné ako aj dočasné dobrodenia.

Pýtame sa: Ako máme žiť, aby naša pamäť bola milosrdná? Aké sú znaky, že naša pamäť je milosrdná?

a) Odovzdať našu pamäť Otcovmu milosrdenstvu tak, aby všetko, čo obsahuje bolo preniknuté Božím milosrdenstvom. Konkrétnejšie - ide o pamäť, ktorá je stále vd'ačná a táto vd'ačnosť voči Bohu by mala byť našim základným postojom! Zapamätajme si, že len vtedy, keď sme vd'ační môžeme niečo pochopiť. Musíme zanechať opačnú logiku: najprv, aby som pochopil a až potom d'akoval. Musíme byť najprv vd'ační, aby sme mohli veci pochopiť. Ak prežívajúc ťažkosti nie sme najprv vd'ační, nemôžeme pochopiť význam toho, čo Božia prozreteľnosť rozhoduje ohľadom nášho života. Iný príklad: môžem pochopiť povolanie, ak som v postoji vd'ačnosti za povolanie. Pamäť môže byť milosrdná, ak je vd'ačná. Ako rýchlo zabúdame na dary, ktorými nás Boh obdarováva! Niekedy veľmi o niečo prosíme, ale keď to dostaneme rýchlo na to zabudneme. Mali by sme zdôrazniť tento rozmer našej pamäte – vd'ačnosť. Ako Mária: Prvé čo by sme mali povedať Bohu: „*Boh mi urobil veľké veci!*“ *Jeho milosrdenstvo mi učinilo veľké veci!*

b) Milosrdná pamäť podarúva iným odpustenie, ktoré rodí slobodu. Odpustenie je chvíľou, v ktorej získavame slobodu. Znamená to, že negatívna skutočnosť, ktorú sme prežili nás už nezväzuje. Dobré vieme, že hriech je ťarchou, ktorá nás drví a zotročuje. Odpustenie nás oslobodzuje. Už viac nie sme otrokmi toho, čo sme urobili. Naša pamäť si zachovala nie to čo nás obmedzuje, ale novú skutočnosť, na ktorú ma Boh otvoril skrze dar odpustenia. Na svoj životný príbeh sa treba pozrieť so zmyslom pre humor. Nepotrebujem zabudnúť svoje chyby, ale môžem sa z nich zasmiať, lebo Boh to urobil tak, že ma už nezotročujú. To dáva pocit bezpečia, nie ilúzie. Máme naše slabosti, ale vieme, že naše chyby a obmedzenia sú už zahrnuté v oslobodzujúcej pamäti, že Boh nám odpustil.

c) Tretia charakteristika tejto pamäte je možnosť otvárania sa na budúcnosť, milosrdná pamäť v nás posilňuje nádej, dáva nášmu životu perspektívu, vyvádza z uzavretosti. Len vd'ačná, zmierená pamäť, ktorá všetko zložila do Božieho milosrdenstva nás môže otvoriť na to, že budeme schopní robiť veľké veci. Keď našu pamäť ponoríme do milosrdenstva, potom nemôžeme iným odmietnuť milosrdné pamätanie na nich. Je to jeden z najoriginálnejších aspektov M. Celesty. Máme podarovať blížnemu milosrdnú pamäť – to je náš dar pre druhého. Milosrdná pamäť je vd'ačná - pamätá na dobro, ktoré obdržala od iných.

Keď si uchováваме vd'ačnú pamäť na dobro, ktorým sme boli obdarovaní, je to prvý predpoklad na radosť a harmonické vzťahy s inými.

Ak si zachováваме vd'ačnú pamäť, aj keď sa objavia komplikované veci, dokážeme ich nedramatizovať a radosť k nim pristupovať.

d) Milosrdná pamäť je taká, ktorá napriek všetkému dokáže **obdarovať druhého dôverou**. Keď pamätáme na dôstojnosť sestry, brata, na to, že je Božie dieťa a vlastne táto dôstojnosť zasluhuje na dôveru. To, čo nám druhá osoba spôsobila podmieňuje stupeň našej dôvery. Ale ak je naša pamäť je milosrdná, potom nikdy nemôžeme odmietnuť našu dôveru, pozbaviť ich našej dôvery. Napr. ťažkosti, ktoré vyplývajú zo života formujú náš spôsob obdarovávania dôverou. Ale základný postoj by mal byť jeden: obdarovať dôverou. Niekedy dôvera, ktorou obdarujeme druhého uvoľňuje v ňom novú silu. Správanie iných môže mať vplyv na to, *akým spôsobom* dôverovať, a nemala by nás ovplyvniť v tom *či vôbec obdarovať dôverou*.

e) Posledný rozmer milosrdnej pamäte – **vo vzťahu k Cirkvi**. Sme pozvaní prinášať našich chorých bratov a sestry pred Krista. Milosrdne pamätať o druhých znamená predovšetkým ich ponárat' do modlitby, prosiť Pána, aby sa ich dotkol. Prizrime sa našej modlitbe: Nájde sa v nej miesto pre iných? Správanie druhých ma zraňuje, môže ma rozčuľovať, nechápem ho, ale modlím sa za nich?

A moja pamäť?

- Pamätám si a pripomínam si, čo Boh urobil v mojom živote? (Najväčším hriechom starozákonného ľudu je nepamätanie si toho, čo Boh pre nich urobil)
- Je moja pamäť vďačná? Vďačná voči Bohu aj blíznym?
- Aké pamäťové „vírusy“ ohrozujú moju pamäť? Toto „vírusové“ ochorenie pamäte sa prejavuje ako: apatická a nevďačná pamäť, čiastková a selektívna pamäť, pamäť povrchná a chtivá senzácií, idealizujúca a nostalgická pamäť, lamentujúca a zodpovednosti zbavujúca pamäť, urazená a zatrpknutá pamäť, nechápavá a pokrivená pamäť, zranená a deprimovaná pamäť.
- Je moja pamäť milosrdná? Čo nosíš vo svojej pamäti? K čomu Ťa Boh pozýva po tejto obnove?

3. Dáte mu (vášmu blížnemu) vašu vôľu tým, že ho budete vrúcne milovať, že sa budete k nemu zachovávať tak, ako by ste chceli, aby sa iní správali k vám a že mu všemožne budete priať len to najlepšie.

Ide tu o to, že sa naozaj snažíme o dobro druhej osoby, máme voči nej postoj žičlivosti, dobroprajnosti, srdečnosti. To snaženie sa o dobro druhého aktivizuje našu inteligenciu, zasiahne pohľad a pamäť.

a) Túžiť po tom, čo je dobré pre iných. Ak naozaj túžime po tom, čo je dobré pre iných, tak nedáme priestor citom žiarlivosti a závidia. Máme teda pravdivo túžiť po dobru iných a túžiť po tom najväčšom dobre, tak aby vo vzájomných vzťahoch bolo vidno radosť z dobra, ktoré niekto obdržal. Aby sa nestalo, že niekto urobil niečo dobré a mňa to zarmucuje. Takéto postoje musia byť rozhodne odmietnuté. Pamätajme, že Svätý Duch otvára naše túžby a skrze túžby toho, čo je dobré pre iných nás včleňuje do túžob samotného Boha.

b) Prijat' v našom srdci druhého. Pravdivo milujeme druhého, ak ho v našom srdci prijmeme a pohostíme. Ak ideme do obchodu, alebo na úrad naše vzťahy s inými sú vonkajšie. Máme prijímať každého vo svojom vnútri, snažiac sa o to, aby naše srdce bolo veľké, aby v ňom bolo miesto pre každého. Pre každú sestru, brata, pre tých ktorí prichádzajú prosiť o modlitbu, pre celý svet. Konkrétnym znakom toho, že naše srdce je pohostinné je to, či druhý vníma, že ho počúvame. Je to dôležité, aby druhý človek zakúsil to, že je vypočutý. Často nechávame druhého na okraji nášho života namiesto toho, aby sme ho prijali.

4. Z lásky ku mne dáte mu vaše srdce s jeho citmi, budete s ním spolucítiť v jeho zármutkoch, chorobách, v duchovných a telesných súženiach.

Duch Svätý skutočne dáva každému z nás Kristovo srdce a naše srdce sa stáva mierne, tiché, pokorné ako Kristovo srdce. Vtedy sa naše srdce dáva iným ako pokračovanie daru samotného Krista. Samozrejme, že to od nás vyžaduje naše zaangažovanie.

Máme sa snažiť o to, aby naša emocionalita bola v rovnováhe a nikdy netvrdiť, že je úplne jasná a priezračná. Čo znamená skúmať našu emocionálnosť, naše city?

a) Nedovoľme, aby naše city svojvoľne „chodili“. Máme ich stále usmerňovať a podriaďovať plánu života, ktorý máme splniť. Naše city sa budú snažiť o tzv. „nezávislé prechádzky“, budú sa nám vymykať z rúk. Napr. cit, ktorý si vyžaduje pozornosť od iných. Ak pocity nebudeme usmerňovať, tak nás budú pohýnať ku kritike, k odsúvaniu ich nabok, zmenšovaniu ich v očiach iných, k pokusu zhodenia ich zo stanoviska atd. A dokonca si to ani nevšimneme. Moje city ma môžu doviest' k situáciám, ktoré sám nezvládnem. Citom treba stále pripomínať, že sme sa rozhodli lásku dávať a nie ju hľadať. Sú chvíle, keď potrebujeme počuť láskavé slovo, ale zásadne nemôžeme zabúdať na to, že našim povolaním je dávať lásku. Niekedy by sme chceli byť v centre pozornosti iných. Ak to nedostávame, cítime sa smutní a uzatvárame sa pred inými. Tomuto citu musím pripomenúť, že ja mám mať otvorenú náruč pre iných a nevyžadovať to od nich. Treba sa stále vracieť k tomu, čo je podstatou nášho života, plánom nášho povolania. Treba sa nám pýtať neustále: K čomu, k akému konaniu ma pohýňajú moje city? A treba rozlišovať: uberá sa to správnym smerom alebo nie? Treba jasne pomenovať čo ma pohýňa, ako sa volá táto emócia. Ak nenazývame city, ktoré sa v nás rodia voči blížnemu, môžeme mu ublížiť domnievajúc sa, že mu robíme dobre.

b) Jasnú motiváciu. Za slovami sa môže ukrývať iná skutočnosť. Napr. hovoríme, že chceme pomôcť druhému a v skutočnosti, ukrytou motiváciou je realizovanie sa vo vzťahu k tomu, komu pomáham. Alebo potrebujem sa cítiť ako ten lepší, hodnotnejší... a túto moju skrytú motiváciu pekne zabalím do pozlátka lásky k blížnemu, služby pre Božie kráľovstvo, alebo zaujmem postoj deštruktívnej kritiky, ohovárania. Môžeme podarovať svoje srdce, ak sme jasní a čistí v našich úmysloch, motiváciách. Skúmame svoje srdce, majme odvahu pýtať sa: Prečo to robím, pre koho to robím, čo ma pohýňa k tomuto konaniu. A na druhej strane, dajme si pozor aby sme neposudzovali úmysly a motivácie iných!!! Nemôžeme byť podozrievaví, ak ide o iných. Sú osoby, ktoré stále niečo vidia v úmysloch iných. Je to znak, že ani ich motivácie nie sú čisté a jasné.

5. Nech sa vaše telo a vaše zmysly starajú o jeho dobro: vaše oči nech vidia jeho potreby, nech nikdy nepozorujú jeho nedostatky ani to, čo robí a nech ho v ničom nepodozrievajú; vaše uši nech počúvajú jeho trápenia; vaše ústa nech ho povzbudzujú v jeho zármutkoch a poučujú o večných pravdách v jeho nevedomosti, nech mu pomáhajú a zastávajú sa ho.

Matka Celesta vo svojom rozjímaní nad slovami: Blahoslavení milosrdní, lebo oni obsiahnu milosrdenstvo, takto píše: „V slovách, ktorými ma poučáš, vidno, aký tvrdý bude Boží súd voči vinám, spáchaným proti láske k blížnemu.

(...) Čo sa týka *pohrdania*, prísne hrozíš ohňom, pretože chceš, aby bol ctený Boží obraz, ktorý je v človeku a preto urážky voči tomuto Tvojmu obrazu pokladáš za urážky voči Bohu. Pri takýchto vinách sa ukazuje vážnosť hriechu proti láske: vo svete je Boh veľmi často znevažovaný v blížnom: slovami, pohrdavými urážkami, ktoré blížneho pozbavujú úcty a dobrej povesti.

Milovaný, Láska moja, odťah v mojej duši rešpekt a úctu voči blížnemu, aby z mojich úst NIKDY nevyšli pohrdavé slová proti svätej láske a aby som hľadiac na svojho blížneho ako na obraz Stvoriteľa, mala vždy na mysli úctu voči nemu.“¹⁶

Medzi plodmi Ducha Svätého v Gal 2, 22, nájdeme na prvom mieste lásku. A sv. Pavol nás aj na iných miestach povzbudzuje, aby sme nasledovali lásku.

➤ Rim 12, 9- 10; Rim 13, 8; 2 Kor 6, 6; 1 Kor 13

¹⁶Bl. Mária Celesta: Cvičenie lásky na každý deň, 19. Februára

Keď nás Pán pozýva, aby sme milovali zo srdca, celým srdcom, aby sme našim bližným podarovali naše srdce, ak takto milujeme, miluje našim prostredníctvom sám Boh, ktorý je v nás prítomný svojim Duchom, a Božia láska tak prechádza cez nás. Toto je kresťanská láska, ktorá sa líši od inej lásky: už nemilujem ja, ale miluje vo mne Kristus!¹⁷

Čo máme urobiť, aby sme milovali Kristovou láskou? Prijat', prijímať neustále Ducha Svätého. A ako konkrétne formovať naše zmysly, ako ich usmerniť, aby sme hľadali dobro bližných, aby sme ich milovali jeho Božou láskou? Božie slovo nám radí, že treba rozpáliť tri veľké vetry¹⁸:

1. **Spáliť odsudzovanie.** „Prečo teda súdiš svojho brata? A ty prečo svojim bratom pohŕdaš?... Nesúďme už teda jeden druhého“ (Rim 14, 10. 13). „Nesúďte, aby ste neboli súdení...“ (Mt 7, 1- 3). Zmyslom týchto slov nie je: nesúďte ľudí a ľudia nebudú súdiť vás (zo skúsenosti vieme, že to nemusí byť vždy pravda), ale nesúď svojho brata, aby Boh nesúdil teba; alebo lepšie povedané: nesúď brata, lebo Boh nesúdil teba. Sv. Jakub uvádza pre zákaz súdenia závažný dôvod: „Kto si ty, že súdiš blížneho?“ (Jak 4, 12). Znamená to, že súdiť môže iba Boh, lebo pozná tajomstvo srdca, dôvod, zámer aj účel každého činu. Čo však vieme my o tom, čo sa deje v srdci človeka, čo vieme o jeho situácii, o jeho výchove, o jeho minulosti, o jeho úmysle?

Dá sa vôbec žiť bez toho aby sme nesúdili, neposudzovali? Nemôžeme pozorovať, počúvať, žiť bez toho, aby sme nehodnotili, neposudzovali, nevyjadrovali svoj názor! Rodič, predstavený, spovedník alebo sudca; každý má určitú zodpovednosť za ľudí, musí posudzovať. V skutočnosti tu ide o odstránenie jedu z našich súdov! Ide o odsudzovanie. Treba najprv odstrániť z nášho srdca nevôľu a nelásku, ktorá je tým brvnom v našom oku pre ktoré nevidíme správne.

2. **Zrieknuť sa myšlienok neúcty voči bratom a pohŕdania nimi.** Nedajme sa nakrútiť na myšlienky typu: on si ma neváži, niečo určite proti mne má, to je celý on, na čo sa on hrá... Naším meradlom nie je to, ako sa k nám druhí správajú, ale ako sa Boh zachoval k nám. Každý z nás sa musí porovnávať s Bohom, nie s inými ľuďmi. Starajme sa o hygienu našich myšlienok. Myšlienky neúcty určite neprinesú dobré ovocie v našom živote.

3. **Zriecť sa každého zlého slova.** Ústa prezrádzajú srdce: „Veď z plnosti srdca, hovoria ústa“ (Mt 12, 34). Jakub hovorí, že jazyk sa môže honosiť veľkými vecami, v dobrom i zlom, môže zapáliť veľkú horu a je plný smrtiaceho jedu (Jak 3, 1- 12). Koľko obetí už mal jazyk? Jazykom môžem iným ubiť aj zabiť. Nemáme sa snažiť iba o pokryteckú zmenu slovníka bez toho, aby sme najprv zmenili srdce, ktoré je prameňom, nesmieme zabúdať, že srdce a slová sú dve strany jednej mince.

Ak nám zlé slovo vyjde z úst, treba prosiť o odpustenie. Dajme svoj jazyk do služby dobrým slovám, slovám požehnaní, povzbudení, budovania viery v srdciach iných.

Láska je jediný dlh, ktorý máme u všetkých ľudí: „Nebud'te nikomu nič dlžni, okrem toho, aby ste sa navzájom milovali“ (Rim 13, 8). Boh nám dal v Ježišovi lásku, ktorú máme zdieľať s inými. Táto láska nám nepatrí, brat má právo požadovať svoju časť. Je to „prídel jedla“, ktorý pán pri svojom odchode zveril správcovi, aby ho načas rozdelil svojim služobníkom a služobníckam (por. Mt 24, 45 a n.).

➤ Z homílie Sv. Otca Františka, SDM v Krakove:

My, ktorí sme prijali Ducha lásky, sme povolani šíriť milosrdenstvo. Môžeme povedať, že evanjelium, živá kniha Božieho milosrdenstva, ktorú máme neustále nanovo čítať, má ešte stále biele strany na svojom konci: ostáva otvorenou knihou, ktorú sme povolani písať v tom istom štýle, čiže konajúc skutky milosrdenstva. Pýtam sa vás, drahí bratia a sestry: aké sú strany tej knihy u každého z vás? Píšete ich každý deň? Alebo trochu áno, trochu nie? Sú prázdne? Nech nám v tomto pomôže Božia Matka. Ona, ktorá naplno prijala Božie Slovo do života (por. Lk 8,20-21) nech nám dá milosť byť živými pisateľmi

¹⁷ R. Cantalamessa: Život v Kristovi, s. 162

¹⁸ Tamže, por. s. 163 - 170

evanjelia. Nech nás naša Matka milosrdenstva naučí konkrétne sa starať o Ježišove rany v našich bratoch a sestrách, ktorí sú v núdzi, o blízkych, ale aj vzdialených, pretože keď slúžime tomu, kto trpí, vzdávame česť Kristovmu telu.

Ďakujeme Pánovi, že vstúpil do našich zatvorených dverí so svojim milosrdenstvom, pretože tak ako Tomáša, aj nás zavolať po mene. Pretože nám dáva milosť pokračovať v písaní jeho evanjelia lásky.

„Prostřednictvím pokušení a bojov, kterými si přešla, si získala zkušenost' svojej vlastnej úbohosti a jasnejšie si spoznala seba samú, aby si odteraz všetko považovala za milosť môjho milosrdenstva a aby si iba mne pripisovala všetko dobré, čo je v tebe.“¹⁹

Úloha na tento mesiac:

- Prizri sa svojim „studniam milosrdenstva“. K čomu Ťa Pán pozýva?
- Akým nástrojom milosrdenstva si pre druhých? Pros každý deň Ježiša, aby naplnil Tvoje srdce milosrdnou láskou a pomohol Ti byť milosrdným.
- Odporúčanie: Prečítaj si niečo z hodnotnej literatúry: Encykliku Benedikta XVI – Deus caritas est, Pápež František: List Misericordes vultus (Tvár milosrdenstva) alebo z KKC body o sviatosti krstu 1213 – 1274.
Nájdeš ich aj na stránke: www.kbs.sk dokumenty

¹⁹ Rozhovory duše s Ježišom, s. 110